

FÒRUM

Moderador **Arnau Albert**

Ferran Requejo

«Les assemblees són bones per deliberar, però dolentes per decidir»

Una conversa amb Anna Simó

No és freqüent asseure un catedràtic de Ciència Política de reconegut prestigi i una política de primera línia per parlar, no de «política», sinó de la «Política» en majúscules: l'art de treballar pel bé comú amb gent que pensa diferent. I això és el que hem demanat a Ferran Requejo (Barcelona, 1951) i a Anna Simó (Els Alamús, 1968). Requejo com un investigador de referència internacional en l'anàlisi del sistema democràtic que ha estat escollit per la Generalitat membre del Consell Assessor per a la Transició Nacional. I Simó, més enllà de la seva trajectòria institucional —regidora de l'Hospital, consellera de Benestar i Família o ara vicepresidenta del Parlament—, com exemple de compromís militant. L'objectiu: copsar el punt de vista de la teoria i de la pràctica per posar en valor la política.

Arnau Albert: Els últims anys hi ha hagut un creixement de la desconfiança de la ciutadania en la política donant lloc a fenòmens com la desafecció, la baixa participació electoral... Com avaluem aquesta situació?

Ferran Requejo: A Europa, totes les enquestes, fins i tot d'abans de la crisi econòmica, detecten dues coses: la majoria de ciutadans donen suport al sistema democràtic —sobretot quan se'l compara amb altres sistemes— i alhora, hi ha una creixent desvinculació respecte a la classe política. La valoració de la classe política, a tot Europa, ha baixat bastants punts. Hi ha dos tipus de causes: en primer lloc, la percepció que als polítics se'ls hi exigeix coses que no poden donar. És a dir, la globalització és la globalització d'algunes coses, però no de tot. És globalització econòmica, és globalització financera, és globalització tecnològica... En canvi, la política segueix sent local, regional, estatal, com a màxim europea, però Europa, en el món actual, també és petita. Hi ha una percepció que els grans pro-

blemes necessitarien grans solucions a escala global, però paradoxalment, no hi ha política global. Això és un dèficit objectiu, estructural. I en segon lloc, hi ha el dèficit que els polítics no donen solucions, la imatge que la política està molt partiditzada, que hi ha molta partitocràcia. Això està alimentat pels poders mediàtics que busquen el titular fàcil però que en canvi fan poc periodisme d'investigació. Els casos de corrupció, la manca de transparència, la percepció que hi ha frau fiscal, la percepció que no es corregeixen les desigualtats o que les bosses de pobresa van augmentant... Hi ha la percepció que des de la política hi ha poca capacitat de sortida. A vegades aquesta percepció és justa i d'altres injusta, perquè la política és una professió difícil i dura. Estàs tot el dia sota el focus de les càmeres, exigeix molt i compensa poc, per exemple, econòmicament. Els polítics executius estan mal pagats en comparació a altres professions d'elit.

Anna Simó: A la gent li interessa la política, però recela, no li agrada, descon-

Simó: Abans o eres un rendista, un metge, un advocat amb despatx consolidat... o no podies fer política i ara els fills de les classes populars en podem fer perquè és remunerada

fia o directament blasma, en general, de la gent que fem política. Això no és nou. Sí que és veritat, i crec que això és bo, que abans hi havia poders intocables. Això es veia molt en els pobles. El capellà, el guàrdia civil, l'alcalde, el metge i el mestre eren absolutament reverenciats, en excés. Ara potser en el cas de mestres i metges s'ha anat a l'altre extrem... Què és el què ha canviat aquests anys? Les desigualtats hi continuen sent, i la crisi les ha aguditzat, però l'accés a la formació de cada cop més persones ha generat un sentiment més iconoclasta, si vols dir-ho d'aquesta manera, i crític que qüestiona el perquè de la reverència cap a figures intocables. Això també passa amb la política des del moment que hi hem pogut accedir els fills i filles de les classes populars. Perquè abans o eres un rendista, un metge, un advocat amb despatx consolidat... o no podies fer política i ara els fills de les classes populars podem fer política perquè aquesta és remunerada. Política institucional, vull dir, perquè de política també se'n fa i molta des de fora de les institucions. D'altra banda, potser se'ns ha exigit massa, com deies. Però segurament, això és producte d'una manera de fer política marcada pel prometre-ho tot, absolutament tot,

allò que estava al nostre abast i el que no. I això és lamentable. Això ha anat canviant i ha d'anar canviant encara molt més per explicar les coses honestament en funció de les teves possibilitats sense que això sembli que t'estàs parapetant amb les excuses per no fer la feina que et pertoca. Poder explicar com estan les coses i poder oferir les teves solucions i no dir allò que creus que es vol sentir. Honestetat i humilitat. És imprescindible. El que hem d'explicar a la gent, i la gent ha de ser conscient, és que farem tot el possible per resoldre situacions que no funcionen i que si no ens en sortim, explicarem el perquè no ens n'hem sortit. Però que a tothom li quedi clar que allò que s'ha fet és allò que tocava. Que s'ha fet amb la intel·ligència política pertinent. Amb el realisme i l'honestetat pertinent. La gent demana solucions, però també demana que si aquella solució no s'ha pogut dur a la pràctica no ha estat perquè t'ho hagis posat a l'esquena o perquè no hi has posat els coneixements, el temps o el que calgués, sinó perquè a vegades hi ha imponderables que a tots se'ns poden escapar. D'altra banda, un polític ha d'estar constantment en tensió i a l'aguait per captar qualsevol inquietud i començar a moure d'immediat la solució al problema, o evitar

problemes. Aquesta tensió permanent implica un desgast personal pels que ens dediquem a la política. La vocació de servei públic implica estar a totes. Potser per això, la carrera política, no dic que s'hagi d'acotar per llei —segurament, l'executiva sí—, però sí que els que ens dediquem a la política, si la fem com jo l'entenc, per força ha de tenir una limitació temporal. Perquè desgasta, i perquè si et desgasta deixaràs de ser una eina útil per a l'interès general i cal un relleu. Ara i per concloure, reitero que la política, la política representativa, la política amb tots els controls —populars i no populars—, és la millor eina per tal de canviar les coses.

Ferran Requejo: Les democràcies liberals actuals tenen problemes. Les democràcies són democràcies dels estats o de les regions. Però no hi ha democràcia global. De fet, jo crec que no pot haver-n'hi. En tot cas, sí que pot haver-hi institucions globals. Potser no democràtiques, però sí liberals. Per exemple tribunals. És a dir, la separació de poders a nivell internacional. I que conflictes entre estats —com el recent cas d'espionatge nord-americà—, o problemes que ara no tenen procediments de resolució i tot queda com abans, es puguin resoldre. La demo-

Requejo: La democràcia s'ha construït des dels estats. Els problemes que superen aquest marc provoquen desconcert

cràcia s'ha construït i s'ha pensat des dels estats. I quan es plantegen problemes que superen aquest marc, provoquen desconcert i decepció. No es tenen respostes. L'altre problema és la llista de coses que les democràcies, per la manera com s'han construït, no han pensat bé o no tenen els recursos per atendre. Per exemple, les migracions transnacionals. Les democràcies no estan pensades per això. Estan pensades per societats homogènies. Per un nivell de pluralisme lingüístic i cultural baix, amb un percentatge d'immigració petit que s'acabarà assimilant. O el propi pluralisme nacional, que no estava en el guió de les teories clàssiques de la democràcia. Quan parlem de democràcia a vegades ens manca la perspectiva d'entendre des d'on s'ha pensat i construït. Actualment, hi ha problemes que no estaven a l'agenda inicial. Per tant, no és fàcil esbrinar quina resposta donen les democràcies a problemes nous com per exemple el pluralisme religiós actual. L'Estat laic serveix? Hi ha qui està parlant de models postseculars. Això què vol dir? És correcte que totes les religions ocupin l'espai públic? Hem de posar més èmfasi en la reclusió en el món privat i no en el social? És correcte que envaeixin l'esfera pública? Això passa a tot arreu. Aquesta és la perspectiva vista des de dalt. Però des del punt de vista del ciutadà, és a dir, la democràcia vista des de baix, hi ha la sensació que potser la política no atén massa a allò que el preocupa. La percepció és de distància. I és curiós, perquè el polític, teòricament, està molt a prop del ciutadà —en una mateixa regió, en un mateix estat—, però la percepció és que hi ha una gran distància, que els polítics van a la seva i que només parlen de les seves coses, que es protegeixen entre ells, que es critiquen però com si fos un teatre...

Anna Simó: Que no surten a trepitjar carrer...

Simó: Si se'ns exigeix massa és producte d'una manera de fer política marcada pel prometre-ho tot, absolutament tot, allò que està al nostre abast i el que no

Ferran Requejo: Exacte... Bona part d'aquesta percepció és explicable, però és injusta. Perquè el món és molt complicat i el polític ha d'atendre molts fronts alhora. El dia del polític hauria de tenir cent hores per poder atendre totes les pressions econòmiques, socials, mediàtiques, internacionals, del propi partit.... que rep al cap del dia. En aquest sentit, com deies, potser s'hauria de limitar el temps d'exercici de responsabilitats de govern. De la mateixa manera, també em sembla bé que es dediquin a la política gent que professionalment no són polítics professionals. Bons professionals que tenen vocació pública i que durant un temps estan disposats a desenvolupar tasques de govern per després tornar al món privat. La gent que fa política i només política perquè ha entrat en un partit i fa carrera en el partit i aspira a ocupar una cadira si aquest partit té èxit és un desastre. Això no prima l'excel·lència professional. Això que diuen els nord-americans de la porta giratòria entre el món privat i el món públic... Hi ha molta gent que treballa bé en el món privat i té vocació de dedicació pública. Això no s'acaba d'aprofitar. I en canvi els partits, potser primem massa l'endogàmia. La carrera dins del propi partit. En alguns casos això és inevitable. Perquè el partit ne-

cessita unes estructures permanents que li donin continuïtat. Però això és diferent en el món del govern. Una cosa és el partit i l'altre el govern. Però sovint això està massa barrejat. Per exemple, molts secretaris del Govern nord-americà no són del partit sinó que provenen del món econòmic o del món cultural, de la justícia... Això seria convenient i donaria més aire a aquesta percepció del ciutadà que la política és una caixa tancada. A vegades es parla de «classe política», un concepte de principis del segle XX, que desgasta molt.

Anna Simó: O «casta», que encara és pitjor.

Ferran Requejo: Sí. Es veu com una corporació que defensa els interessos dels polítics amb independència del seu color ideològic.

Anna Simó: En un moment com aquest, que un professional —amb carnet de partit o no— vulgui acceptar una proposta de qualsevol formació política per accedir a un govern o a unes llistes per presentar-se a unes eleccions és més complicat de fer que no pas de dir. Perquè per un professional de qualsevol àmbit és difícil aturar la carrera professional durant un temps per després

Requejo: Estic per augmentar els procediments participatius amb límits. Sempre hi ha d'haver responsables de les decisions que es prenen

reprendre-la, o pel mateix descrèdit de la pràctica política partidària. I per altra banda, hi ha persones que ja els sembla bé que se les etiqueti un determinat projecte polític fins i tot si no en són militants, perquè un projecte polític no deixa de ser un instrument per dur a terme uns objectius, però en canvi també hi ha gent que li costa molt prendre aquest compromís. I s'ha de respectar, i entendre, però es perden oportunitats de fer equips més complexos i rics. Per altra banda, la porta giratòria és bona quan és d'entrada en política, però és molt blasmada quan és de sortida, sobretot, d'aquells que porten anys fent política. La imatge de polítics sèniors que estan a empreses que havien estat públiques i s'han privatitzat, les quals, a més, normalment tenen relació amb l'àmbit que havia desenvolupat responsabilitats polítiques, reforça la sensació de corporativisme polític que en té la ciutadania.

Ferran Requejo: La porta giratòria només funciona si la dedicació a la política és de poc temps. Els casos que plantejes és de gent que busca una jubilació amb un bon sou. Una societat potent però que tingui unes estructures polítiques mediocres acaba sent una societat mediocre. Cal trobar

incentius per prestigiar la política i la millor manera de prestigiar-la és tenir bons polítics.

Anna Simó: I l'autoexigència dels partits i de les persones que ens dediquem a la política. I aquí, les persones que no han practicat militància política i fan un desitjable pas per la política en pro de la seva vocació pública sovint xoquen amb les especificitats de la tasca política que comentaves: la pressió dels mitjans, la pressió social.... Hi ha excel·lents professionals en els seus camps que no encaixen dintre d'un sistema que des de fora pot semblar una cosa però un cop ets a dintre t'implica o t'exigeix molts canvis de mentalitat i de manera de fer respecte de la teva professió. Algun acadèmic especialitzat en Ciències Polítiques o un periodista ho té més fàcil que una persona que ve de l'àmbit sanitari, per exemple. La capacitat de socialització, d'empatia... Saber que les pressions que tindràs són diferents a les que tens en la teva professió. Això també fa que persones que tothom els augurava una bona carrera política, doncs no hagin acabat de reeixir. Un exemple, sense voler posar el dit a l'ull a ningú, quan algú de l'entorn d'Artur Mas va encunyar l'expressió el «Govern dels Millors» per la legislatura 2010-

Requejo: Els mitjans tenen una part de responsabilitat en l'objectiu d'aixecar el nivell del sistema polític. El que fan no és neutre en la percepció ciutadana sobre el sistema

2012, molta gent tenia la sensació que no era ben bé el govern dels millors sinó dels possibles. Això també forma part del que dèiem de la necessària humilitat i que a la pràctica, els «millors» no es volen complicar la vida entrant en política. També perquè des de fora s'ha deshonrat la política, però també perquè des de dins la política, volent erosionar l'adversari —i per tant de corporativisme res— tot s'hi ha valgut. Cada vegada serà més complicat trobar gent disposada a fer el salt a la política institucional. Dins de la mateixa política massa vegades tot s'hi val contra l'adversari malgrat saber que tu també pots estar fent mal amb determinades pràctiques a la pròpia política. I això, és una qüestió que amb els anys, i ara fa deu anys que vaig entrar en política institucional, cada vegada em cansa més i em tira més enrere. Que no tot s'hi val. Que hi ha maneres de fer política que tots plegats ens les podríem estalviar i que s'hauria de ser molt més centrat, rigorós, humil, empàtic i primar l'interès general. Massa vegades s'entra massa en el joc del partidisme barat.

Arnau Albert: Molt sovint es parla de la participació ciutadana com l'antídota a la desafecció. Però quins són els límits de la participació?

Ferran Requejo: La participació ciutadana és una eina en bona part per explorar. Hi ha participació electoral, en vagues, en manifestacions... però no hi ha participació d'incidència directa en el món institucional, en el món de la presa de decisions. Dit això, a vegades tinc la sensació que la participació està sobrevalorada. A vegades la participació és pren com una finalitat en si mateixa, en lloc de prendre-la com un mitjà més que tenen a la seva disposició les democràcies liberals per tal de procurar canalitzar les demandes públiques i refinar més les decisions micro, sobretot a nivell local. La gestió de les ciutats, dels pobles, però també de les escoles, els hospitals... De tot allò que té contacte directe amb la ciutadania. Clàssicament, sempre s'ha dit que la participació ciutadana en les constitucions vol dir dues coses: que s'utilitzin els referèndums per qüestions molt concretes —com fan, per exemple, els Estats Units i Suïssa— i que hi hagi iniciatives legislatives populars. En el nostre sistema, aquestes dues formes s'han regulat de forma molt restrictiva. Per tant, pensant en possibles futurs, la participació ciutadana és un aspecte a reforçar. Ara, la participació ciutadana també s'ha de limitar, perquè sinó obres la porta a dos perills que té la democrà-

cia: el populisme i la maximització dels interessos privats.

Anna Simó: La individualització de la política o el clientelisme.

Ferran Requejo: Exacte. És a dir, per la via participativa, sovint, no preval l'interès públic —una visió romàntica que alguns tenen al cap però que no és realista— i d'altra banda, és una participació amb un discurs fàcil, que transita ràpidament a una crítica de les institucions públiques i que les coses s'han de decidir per assemblees. Els clàssics grecs, quan criticaven la democràcia grega —que la criticaven pràcticament tots els intel·lectuals de l'època— deien que les assemblees són bones per deliberar, però dolentes per decidir. Les decisions, moltes vegades, tenen un component tècnic —que no tecnocràtic— de saber avaluar els costos i beneficis, els pros i els contres de cada alternativa quan hi ha per resoldre una problemàtica. I això no està a l'abast de tothom. Perquè no tothom té la formació i la informació que cada problema demana. No estic a favor de la democràcia participativa com una alternativa a la democràcia liberal. Estic per augmentar els procediments participatius amb límits dins de les regles del joc de les democràcies liberals. Perquè

SEP IRLA

» Simó: La política, la política representativa, la política amb tots els controls, és la millor eina per tal de canviar les coses

al final, sempre hi ha d'haver responsables de les decisions. Una altra crítica que sempre es feia a la democràcia clàssica és que quan les coses anaven malament, ningú se'n feia responsable.

Anna Simó: Això continua sent així. La culpa no té pares ni mares.

Ferran Requejo: No! Només l'èxit! En això el món anglosaxó és molt millor. Se sap que una decisió està presa i que un s'ha d'arriscar. Això pot tenir èxit o no. I això és bo que se sàpiga. Una de les coses que allunya la gent, no és tant que no puguin participar, sinó que hi ha una teatralització verbal previsible. Molts polítics són poc interessants perquè ja saps què diran. Són molt previsibles. No surten del guió establert. En canvi, hi ha un tipus de polítics que desperten interès.

Anna Simó: Que dius «què dirà ara»...

Ferran Requejo: Quan surt en Pujol, té interès. «Què hi diu en Pujol d'això?». Quan sortia en Maragall, tenia interès. Crec que ara, quan surt en Junqueras, té interès saber què diu. Quan surt en Mas, té interès saber què diu. Però aquest interès desapareix quan surten polítics que més aviat són buròcrates de partit que podries substituir per un altre i no passaria res perquè es limita a repetir el què ha dit fa una setmana el secretari general. No fan cap proposta, sinó que es limiten a criticar per criticar el que fa el govern o al revés, desautoritzar per sistema a l'oposició. Aquesta mena de teatre, on tothom té un paper assignat, la gent el capta. La crítica a l'adversari per la crítica a l'adversari. No sé per què des de l'oposició costa tant reconèixer que un govern ha pres una decisió encertada. Això dóna més credibilitat quan

critiques altres accions. I tres quartes parts del mateix pel govern. Tot plegat degrada una de les professions que crec que és una de les més importants que hi ha.

Anna Simó: Una dedicació diguem-ne, més que professió. No tot s'hi val. I aquest és un dels aspectes en el qual hem de fer autocrítica. Aquesta manca de creativitat i de propositivitat. També és veritat, i ho dic des de l'experiència de fer rodes de premsa, que massa vegades has ofert el punt de vista del partit sobre determinada qüestió —i aquí segur que s'hi troben totes les formacions— en una roda de premsa de vint o vint-i-cinc minuts i el tall que se t'agafa és el titular de la contradeclaració de la declaració. No dic que la culpa sigui dels mitjans, perquè has de saber quina és la mecànica, però sí que s'ha entrat en una manera de fer molt pautaada que és el contrari del que crec que hauria de ser la democràcia: un cos viu que no canvia d'un dia per l'altre però sí que evoluciona per posar-se al dia de les demandes del seu temps. Sinó encara tindríem la democràcia grega. Per tant, tenim l'obligació d'anar modificant coses. I des de la meva experiència, sí que es donen dos actors o ingredients imprescindibles en els canvis necessaris que s'haurien de prendre: un és una

pressió social coherent, més o menys sòlida, més o menys transversal, no basada en els interessos particulars de cadascú o determinats nuclis o grups d'interès, per qüestions més o menys raonables —per exemple, tot el procés independentista d'ara, el qual ha passat per sobre de programes i compromisos de partits polítics—, que fan moure fitxa i prendre posicions; i en segon lloc, la corretja de transmissió política. Que hi sigui, que atengui, que ho vegi i que prengui decisions. La democràcia participativa per la democràcia participativa, sense saber per fer què, pot tenir les perversions d'interessos particulars o fins i tot molt particulars, amanits amb un discurs populista que pot arribar a fer molt mal. El que cal és argumentar i contraargumentar amb propostes. Recordo un debat amb gent del 15-M on em demanaven que donés la meva opinió sobre diferents propostes, i una era que els polítics havien de cobrar el mateix que cobraven en la seva professió anterior. I dic: «home, ho trobo injust. Hi hauria gent que per fer la mateixa feina cobraria diferent. I això en la vida privada no passa —si no és en les diferències retributives encara per sexe, per exemple—». O com per exemple, les llistes obertes, on en determinats aspectes hi veig molts perills. Des d'estar abonats al populisme a afavorir als que

tenen els diners per sufragar-se la campanya o la nul·la efectivitat en territoris o universos electorals grans.

Però pensar els pros i els contres de cada situació i proposta i defensar-los genera el perill de ser vistos com una elit, com una casta, perquè al final hi ha algú que acaba dirimint, prenent una decisió, algú que decideix, el qual, per molt que l'hagin escollit democràticament, pot ser vist com a arbitrari i contrari als interessos d'una part perquè els interessos no siguin coincidents.

Ferran Requejo: Això és inevitable. I seria dolent que no passés, paradoxalment, perquè això voldria dir que estaríem en un decisionisme popular. Si no hi ha distància malament. La distància hi ha de ser. El tema fonamental no és que no hi hagi distància, sinó com els distanciatos de sota veuen els que prenen decisions i això és el que és francament millorable.

Anna Simó: Per tal d'evitar això, calen focus, llum, transparència, rendiment de comptes... Organisme independents, amb una vinculació mínima amb les institucions que mirin, revisin i assegurin la transparència. Els mitjans de comunicació també hi juguen un paper. Però no hem d'oblidar que són empreses amb interessos també polítics, no

Simó: Dins de la mateixa política massa vegades tot s'hi val contra l'adversari malgrat saber que tu també pots estar fent mal amb determinades pràctiques a la pròpia política

són objectius com haurien de ser els organismes independents que comento.

Ferran Requejo: La creació de comissions d'independents que controlin l'esfera pública és un concepte anglosaxó. I és un element positiu. Respecte als mitjans de comunicació, també seria una mica crític. Els mitjans no són iguals a tots els països. I aquí, malgrat hi ha excepcions, i en part a Catalunya estem millor que a Espanya, hi ha una comunicació política fàcil, molt basada en buscar titulars del que ha dit un i el que ha rebutjat l'altre. Es fixen més en el llenguatge que no en les accions o el contingut. I això és un periodisme de molt baix nivell. Els diaris haurien de ser els primers a fer bons informes sobre temes d'actualitat. I que investiguin una mica. Hi ha mitjans del món que ho fan. I aquí incentiven aquest pim-pam-pum entre dirigents polítics que augmenta la distància i la frustració entre l'electorat mitjà que veu la televisió i llegeix els diaris. És a dir, els mitjans de comunicació també tenen una part de responsabilitat en aixecar el nivell del sistema polític, perquè el que fan ells no és neutre en el resultat de la percepció ciutadana sobre el sistema polític.

Anna Simó: Tota una altra qüestió és les condicions o els mitjans amb què treba-

llen els propis mitjans de comunicació. No critico la tasca dels mitjans, més enllà de demanar que facin més periodisme d'investigació i posar en compromís al polític que tens davant en una roda de premsa o en una entrevista amb preguntes «complicades». Això ajudaria a la pròpia autoexigència dels polítics. Però crec que si tothom sap de quin peu calça cada mitjà, i la cosa és transparent, cadascú ha de ser capaç de discernir què és el que es busca amb cada titular o editorial. Una altra cosa és que no hi hagi suficient pluralitat de mitjans, tot i que a Catalunya n'hi ha més que a fora de Catalunya. El paper dels mitjans és necessari, però la praxi —perquè els mitjans, com tota activitat humana, també fan política— hauria de ser molt més autoexigent. Perquè al cap i a la fi, els periodistes, directors de diaris, empresaris de la comunicació, com els polítics, fan una tasca d'interès públic.

Arnau Albert: Segurament, podem entendre la política com el poder més democràtic que intervé en tot sistema de governança. Però n'hi ha d'altres, com per exemple, el poder financer i econòmic. Quin paper creieu que juga en l'actual context de desprestigi de la política? Quina relació hi hauria d'haver entre poder econòmic i poder polític?

Ferran Requejo: Els poders financers s'han fet d'or. Són els causants de la crisi i són els que no l'han acabat patint. Però això és internacional. I això entronca amb el que dèiem al principi. És molt difícil intervenir-hi políticament si no tens les institucions i procediments per controlar-ho. Els estats són petits. Encara que sigui Alemanya, encara que sigui França, encara que sigui el Regne Unit. Són massa petits. Per exemple, en política europea, s'estan perdent unes grans oportunitats de fer regulacions a nivell financer, a nivell fiscal, de fer més Europa. Els estats europeus no estan liderats per europeistes. Europa està segrestada pels seus propis dirigents estatals. Hi ha molta retòrica, hi ha molt bla-bla-bla, però no hi ha una lògica europea. Molts actes i grans paraules que basteixen una retòrica buida. Però en canvi, allò que sí que podria fer polis europea, és a dir, col·lectivitat política europea, ho frenen els propis dirigents. La Comissió no té massa prestigi. No hi ha lideratge. No hi ha projecte. Llavors, el poder financer i el poder econòmic fan el que volen. Són molt lliures. El poder polític no està regulant. I això és una qüestió de voluntat política de construcció institucional com a mínim a nivell europeu. Però fins i tot aquí, Europa és petita. Idealment, el segle XXI

FUNDACIÓ

JOSEP

Simó: Si no som completament intransigents amb la corrupció, estarem fent un flac favor a la política i a la democràcia

hauria de ser el segle de la internacionalització de les institucions europees.

Anna Simó: Ara bé, que això no serveixi per no focalitzar també en la responsabilitat d'estats i regions i dels seus governs respecte a la regulació del poder econòmic i financer. Perquè tu pots prendre decisions sobre el rescat de la banca d'una manera determinada o d'una altra. Ho pots carregar als pressupostos generals de l'Estat de tal manera que ho acabem pagant tots, o ho pots fer pagar als propis bancs responsables de la situació. Per no parlar de la pressió de determinats lobbies i grups d'interès sobre els polítics. Perquè això és així. Econòmics i no econòmics. Perquè de grups d'interès n'hi ha de molts tipus. Cada persona que en nom d'una col·lectivitat et demana una visita al Parlament, en part també és un lobby. Evidentment hi ha gradacions importantíssimes. Començant pels que tenen un interès lucratiu i els que no. Però cal regular la relació amb qualsevol grup de pressió i donar-li transparència. Aquest debat s'ha de fer. Perquè la gent ha de poder veure si determinades esmenes a lleis, sigui al Congrés dels Diputats o al Parlament de Catalunya, porten nom i cognoms de determinat grup d'interès. I aquí entrariem després en la corrupció i la desviació de fons públics,

d'adjudicació d'obra pública o de serveis públics, cap a partits o cap a polítics en particular. Sortosament, això surt cada cop més a la llum pública. I tant de bo cada vegada estigui més a la llum pública, no perquè n'hi hagi més, sinó perquè surtin tots els casos que hi hagi. Això ho hem de combatre tots, perquè si no som completament intransigents amb la corrupció, estarem fent un flac favor a la política i a la democràcia. El poder econòmic donant contraprestacions per poder sortir-se amb els seus interessos s'ha vist que ha passat i passa, i no hauria de passar de cap de les maneres. Una altra cosa és que es faci una legítima pressió de forma transparent, amb llum i taquígrafs.

Ferran Requejo: Hi ha un tema que a mi em preocupa. El moment polític que viu el país és molt especial. I hi ha molta expectativa. Contràriament a la desafecció que comentàvem al principi, el procés que hem engegat com a país genera il·lusió. És l'únic projecte que a dia d'avui genera expectativa a nivell europeu. Hi ha pocs països que a dia d'avui puguin organitzar una acció com la Via Catalana. La meva preocupació és si els representants polítics estaran a l'alçada. I això afecta a tots els partits. I n'hi ha que em preocupen molt. Perquè tinc

la sensació que no estan mirant la dimensió històrica del moment. Encara tenen mentalitat de fa deu anys.

Anna Simó: O fins i tot cinc.

Ferran Requejo: Com si estiguéssim parlant de l'Estatut. Sempre l'interès del partit. Manca alçada de mires en partits d'esquerra com el PSC. Sembla que a vegades prioritzin més com queden en la foto amb els seus que no pas un projecte de posar les bases d'una alternativa tan radical com la construcció d'un estat nou. Això va més enllà de ser de dretes i d'esquerres. Això són actituds...

Anna Simó: Conservadores...

Ferran Requejo: Sí, conservadores. És un gran repte el que té la classe política catalana actual: mantenir el país unit i engrescat cap a un projecte. I que aquest projecte el sàpiga gestionar amb diàleg, i previsiblement, ruptura. Això no és fàcil. Però crec que això és el que la majoria del país està esperant. I aquí el que cal és lideratge polític. La gent ja sortirà al carrer, com ja ha fet, quan faci falta. I el lideratge polític no és d'una persona, sinó transversal entre tots els partits que donen suport al projecte. Si una majoria dels partits que

Requejo: El procés que hem engegat com a país il·lusiona. És l'únic projecte que genera expectativa a nivell europeu <<

s'han presentat a les últimes eleccions han guanyat amb la proposta de fer la consulta, i si finalment la consulta no es pot fer, el que no pot passar és que simplement hi hagi una degradació dels objectius. S'han de trobar canals i camins per canalitzar aquesta expectativa.

Anna Simó: Els diferents actors hem de ser capaços d'aportar una visió d'interès general i no estrictament partidista. L'exemple més clar és el cas del procés cap a la independència, però també la situació financera de la Generalitat, les retallades que s'estan fent i com estan afectant els serveis públics. Més enllà dels interessos partidistes. S'ha criticat el PSC per la seva actitud des del punt de vista del catalanisme, però també podríem fer-ho des de el vessant social. Perquè òbviament que cal criticar les retallades de caràcter ideològic, però també s'ha de ser conscient que n'hi ha que es fan perquè no hi ha prou alternatives d'increment d'ingressos i de liquiditat en el sistema actual, perquè és injust i ens llasta com a país, i això no ho diuen. Tots plegats hem d'intentar sortir dels dogmes i aportar una mirada més àmplia. Amb relació al procés d'independència, la ciutadania ha de ser conscient que si hem arribat fins aquí és perquè hi ha hagut un percentatge amplíssim de voluntat popular explícita que ha fet canviar rumbos de legislatura, ha avançat eleccions i ha fet canviar programes electorals. Per tant, la millor seguretat perquè els partits estiguin a l'alçada és la vigilància estricta i la voluntat de la ciutadania de mantenir-se en aquesta demanda. La pressió social i popular és clau perquè els partits vagin per la via necessària.

Ferran Requejo: Ens cal mentalitat estadista de futur. Hem de deixar de fer política de país i passar a fer política d'estat. I alguns partits, encara tenen vocació autonòmica. ◀

